

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate sprejema upravnništvo v Katol. Tiskarni, Kopitarjeve ulice št. 2.

Rekopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Uredništvo je v Semeniških ulicah št. 2. I. 17.

Izhaja vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Po pošti prejemam:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta : 13 „ — „
četrt : 6 „ 50 „
mesec : 2 „ 30 „

V upravnishtvu prejemam:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta : 10 „ — „
četrt : 5 „ — „
mesec : 1 „ 70 „

Za pošiljanje na dom 20 h na mesec.

Štev. 18.

V Ljubljani, v torek 22. januarija 1901.

Letnik XXIX.

Naši poslanci.

Bliža se čas, ko morajo oditi naši poslanci na Dunaj, da zastopajo tam svoje volivce. Koliko bodo dosegli, tega seveda zdaj še ni mogoče vedeti, ker ne vemo, kako se bodo razpletle skrajno zapletene politične razmere. A delati bodo morali na podlagi programa, na katerem so kandidirali, in v smislu volivcev, ki so jih izvolili. Kandidat, kateri pove jasno svoj program, mora kot poslanec tudi se držati tega programa. Kdor razvije načrt in je le na podlagi tega načrta izvoljen, mora kot poslanec biti toliko moža, da drži svojo obljubo in izpolnjuje, kar je obljubil v programu.

Liberalni poslanci so kandidirali brez izjeme vsi na podlagi onega programa, ki je načelno nasprotno krščanstvu. Agitacija za nje se je vršila vsa pod geslom: Smrt katoličanstvu! Naloga, katero so prevzeli, je bila, boriti se zoper vsak giblje v korist katoliške cerkve. Namen, katerega so prevzeli, je, da podirajo to, kar imenujejo »klerikalizem«, a je v resnici katoliška cerkev, katoliško mišljenje in življenje našega ljudstva. Dr. Tavčar je v Mestnem domu slovesno izjavil, da je vse njegovo delovanje, vsa njegova osebnost popolnoma obsežna v besedah: »Boj proti temu, kar se imenuje klerikalizem.« To je njegovo ime, to njegova oseba, s tem politično živi in pade! Izkušnja nas uči, da je Tavčar takrat odkrito govoril, in če on kdaj ubere kako drugo struno, stori to le, da bi boj proti katoličanstvu izvršil z večjim vspehom. Hinavske je imenoval liberalne poslance, ki so bili združeni z našimi v skupnem klubu, in v tem imenu je kandidiral in agitiral, da razbije slovansko krščansko narodno zvezo. Psovka je letelo od liberalne strani na tisoče na naše ljudi. »Slov. Nar.« je bil orodje, ki je metalo neprestano blato na naše moze in sramotilo z najostudnejšimi izrazi in obrekovanji katoliško-narodno stvar. Dan na dan so hujskali v najgrši boj

proti našim poslancem in nobeno sredstvo jim ni bilo preslabo. Uničiti duhovstvo in krščanske lajke je bilo geslo, pod katerim so delali ves čas in — delajo tudi sedaj. »Narod« je to trobil vedno, in še »Novice«, ki jih urejuje Tavčarjev Malovrh, so morale pisati 11. januarija: »Pred volitvijo je bilo še mogoče, da so napredno-narodni in katoliško-narodni poslanci sedeli na Dunaju v skupnem klubu, sedaj pa je to naravnost nemogoče, in se zanesene strankarski boj tudi v državno zbornico.« V tem smislu so pisali vsi liberalni listi.

Volitve so završene — in nastopil je premislek. Za narodno stvar se liberalcem ne gre davno več. »Rajši s Švegljem, nego z Mahničem!« je bilo geslo liberalcem ves čas z njegovega političnega gibanja. To so kazali v deželni zboru in pri vseh priložnostih. Edino, kar zasledujejo in po čemer hlepe, je le — boj proti klerikalizmu! A nastopil je premislek, začeli so računati še le, ko so volitve završene. Liberalci so samo štirje: Tavčar, Ferjančič, Plantan in Gabršček. Štirje moške izginjejo popolnoma v državnem zboru. Zastopstva ne dobe nikjer, zaprti so jim odseki, vpliva nimajo nobenega.

Kaj torej sedaj? Isti ljudje, ki so z najskrajnejšimi sredstvi delovali zoper našo stranko, prilezli so sedaj kar naenkrat v »Narodu«, da — bi stopili v skupen klub z našimi poslanci. A zato zahtevajo — štirje moške, — da se morajo vsi drugi njim ukloniti in — krščanstvo izbrisati iz svojega programa!

Ta zahteva liberalcev je nemožata, hinavska in neumna.

Nemožata je, ker je v nasprotstvu z vso njihovo agitacijo v volivni borbi. Moške tako ne nastopajo. Tavčar je sicer marsičesa zmožen, a da bo tako globoko padel, nismo verjeli. Če je zmagal kot kandidat s tem edinim sredstvom, da bo pobijal »klerikalce«, je grdo od njega, če se prikloni ravno k tem klerikalcem, katerim je smrt zaprisegel.

Hinavska je ta zahteva, ker bi liberalci pod imenom nevtralnosti škodovali našim poslancem pri vsaki priliki in bi bilo skupno sodelovanje itak nemogoče. Kakor v dež. zboru Tavčar ne more pozabiti nikdar svojega besnega sovraštva zoper katoliško cerkev, tako bi tudi v drž. zboru — saj je nezmožen, da bi premagoval svojo strast — deloval vedno le destruktivno in grizel in ujedal svoje krščanske tovariše. Saj mož niti zmožen ni, da bi sedel pol ure poleg »klerikalca«, ne da bi ga razžalil.

Tavčar je torej prevaril ali volivce, ko jim je pravil, da se bo boril edino le proti »klerikalizmu«, ali pa hoče prevariti sedaj »klerikalce«, ko se jim ponuja, da bo skupno z njimi deloval.

Neumna je ta liberalna zahteva, ker mora biti itak vsakomu jasno, da je katoličarom nemogoče stopiti v eden klub z liberalci.

Naši poslanci ne morejo biti taki »moške«, kakor so liberalci. Izvoljeni so le s tem pogojem, da javno delujejo kot katoličani, in niti eden ne bi bil izvoljen, če ne bi bil tega obljubil. Toliko značajni pa morajo biti vsi, da so zvesti svoji obljubi.

Za naše poslance bi bilo pa tudi škodljivo, če bi stopili z liberalci v zvezo. Liberalci bi igrali le ulogo intrigantov in — to izkušnja uči — bi preprečili v klubu marsikatero potrebno akcijo. Šlo se bo v državnem zboru tudi za verska in narodno-gospodarska vprašanja, in tu bi se morali biti v klubu med sabo, kar bi naši delegaciji vzelo vso moč in bi se slednjič vendarle razbila.

Z vstopom štirih liberalcev bi si klub tudi numerično več škodoval nego koristil. Saj smo videli zadnjič, da je bil ravno verski moment, ki je združil tako lepo število poslancev v slovanski krščansko narodno zvezo. Če bi sedaj krščanstvo vrgli ven iz kluba, bi marsikatero ne bilo. Že odlična katoliška Čeha dr. Stojan in dr. Hruban sta kot značajna in delavna moza za naš klub več vredna, kakor vsi štirje naši liberalci.

Če pregledamo vso situacijo, moramo reči, da je iz vseh ozirov bolje, če gredo naši poslanci kot značajni možje po oni poti, katero so obljubili svojim volivcem.

Ugovarjal bi morda kdo, da bo to v škodo narodnim interesom. To ni res. Kadar se pojde za slovensko stvar, potegnili bodo itak vsi skupaj, če ne bodo liberalci namreč svoje deželno-zborske politike uganjali tudi na Dunaju in se držali tudi v narodnostnih vprašanjih svoje devize: Rajši s Švegljem nego z Mahničem! Le za Tavčarjevo protikatoliško politiko ne more biti mesta v klubu naših poslancev. »Farško gonjo« naj Tavčar s svojimi tremi kolegi ad libitum uganja v družbi Wolfovcev in socijalnih demokratov. Tam je njegovo mesto! Tam ga bodo tudi veselili!

Kdor je količkaj prebiral skrajno ostudni »Narod«, kdor je prečital pedle psovke, ki lete iz tega lista na nas, mora reči: Ne, s tako »inteligenco« se naši poslanci ne smejo vezati!

Ugovarjati bi se dalo še, da bodo naša mesta sedaj zastopana po popolnoma brezupljivih možeh. Res je. Krščanski poslanci bodo stopili v mnogoštevilen lep klub, ti štirje »izobraženci« bodo pa nekako samevali. Mesta so to sicer sama tako hotela, ko so take moze volila, a če hočejo kaj doseči, bodo naši poslanci jim z veseljem ustregli in zastopali njih interese.

Tavčar je mož, ki vse razdere, a nikjer nič ne sezida, in v tem smislu bodo morali delati tudi možje, ki so pod njegovim vodstvom. Če teh v skupnem klubu ni, bo klub krepkejši, enotnejši in vplivnejši.

Slika naše delegacije bo torej podobna sliki delegacij drugih narodov. Tudi drugi narodi se ločijo v krščanske in liberalne stranke. Kdo bi se ne čudil, če bi Lueger in Wolf stopila v en klub? Za neznačajneža bi se proglasila. In vendar je Wolf v primeri s Tavčarjem — gentleman. To jih pa ne moti, da se ne drže v narodnostnih vprašanjih nemške »Gemeinbürgschaft«. V verskih načelih ločeni — v narodnostnih edini

LISTEK.

Med Slovenci ob Renu.

(Piše Luka Arh.)

(Dalje.)

Stopimo v malo »kajbico«, kjer se komaj stisnemo, ravnatelj da znamenje, in začnemo se pomikati navzdol v temo s hitrostjo 6 m. v sekundi. Malo tesno mi je bilo pri srcu od začetka. Če bi se vrv odtrgala, potem addio mondo! No pa saj ni spaka, da bi se ravno sedaj kaj zgodilo, ko se mi peljemo. Kmalu se ustavimo in izstopimo — 360 m. pod zemljo. »Sedaj pa za menoj drug za drugim«, pravi ravnatelj. In romali smo po rovih, plezali navzgor in navzdol na vse mogoče načine. Peš smo šli še za 110 m. navzdol, tako da smo bili 470 m. globoko. Vroče je bilo v nekaterih rovih zelo, v drugih je zopet pihalo. Konji so vozili vozove polne in prazne. Zelo smo morali paziti, posebno na križiščih, da nas ni kak voz zagrabil.

Rudarsko življenje, kako si dolgočasno in nevarno! Pri slabo brleči svetilki ti dela rudar sam, brez vse družbe kopa premog, seka in razstreljuje skalo, ali pa vozi pre-

mog. Jednostavno, dolgočasno opravilo je to. Zaslužek ni ravno slab na Nemškem, 5, 6, tudi 7 mark se dobi za osemurni »siht«. Toda blede obrabi pričajo, kako naporno je delo pod zemljo. Tu ne pomaga niti dobra hrana niti res lepa delavska stanovanja. Osem ur težkega dela pod zemljo, v slabem zraku — čeprav »pumpajo« dober zrak v jamo in slabega ven, — to ni prijetno, in zdravo tudi ni. Poleg tega je pa rudar v vedni nevarnosti za svoje življenje. Kljub temu, da se stori za njegovo varnost vse, kar je po človeško le mogoče storiti, vendar ne ve nikoli, kadar se pelje v jamo, bo li prišel tudi ven čil in zdrav. Elementi, podzemski bogovi so pač močnejši kot človeški razum!

Tri ure smo bili pod zemljo; vsi smo bili utrujeni od hoje, plezanja, dričanja, vročine in — lepo povedano — slabega zraka, posebno v onih hodnikih, kjer so bili konji. Tudi »lakota nepremagljiva« nas je opominjevala, da je že čas povrniti se na zemljo. Kako smo bili veseli, ko smo zagledali solnčno luč in dnevno svetlobo.

Ti morje svetlobe
Vojvoda zemlje,

tako smo brali o solncu v ljudski šoli. Na misel mi je prišla tudi prekrasna himna na

Solnce, ki jo je zložil veliki Sofoklej v svoji prekrasni Antigoni:

Ἄλιος ἄλιου, τὸ κάλλιστον ἐπαύλου φανεν.
Θήβα τῶν προτέρων φάος ἐφάνθη ποί, ὃ
χρυσέας ἀμύρας βλέφαρον, Διρκάτων ἐκ βεῖθρων
μολούσα, . . .

(Strahl von Helios Haupt,
Du Licht, wie es schöner nie die
Siebenthorige Thebe sah
So bist du, des goldenen Tags
Augenstern nun erglänzt!

Tako prestavlja prof. dr. Gitlbauer v svojem pesniškem prevodu Antigone te verze.)

Kakor zdravje, tako ve človek tudi luč ceniti šele potem, ko jo izgubi.

Kako smo bili črni in umazani! Ko smo se skopali — tudi delavci se vedno kopljejo, ko pridejo iz jame — in preoblekli, smo se zahvalili prijaznemu ravnatelju, ki nam je postregel še z dobrim konjakom. Kako nam je dišalo kosilo!

Zelo sta hvalila kaplana ravnatelja. Vsako nedeljo pride k maši, večkrat na leto prejme sv. zakramente, in je tako lep vzgled delavcem. Koliko takih »ravnateljcev« imamo na Avstrijskem ali pa na Kranjskem?

Župnik in kaplanje hambornski pridejo vsak petek skupaj, in pri teh sestankih ali prijateljskih večerih se pomenijo o vsem, kar je prinesel teden. Tudi naju so povabili

k temu sestanku, ki mi je zelo ugajal. Sedeli smo v gorki sobi, pilili dolge pipe in pri čaši rujnega mozelca in renskega vina ugibali marsikake modre misli. Pripovedovala sva sva midva o Slovencih, kako da nas zatirajo Nemci in Lahji, kako da je lepa naša slovenska domovina. Menili smo se o našem državnem zboru, o volitvah, ki so pokazale našim liberalcem, po čem je poper. Splošno preveč črno vidijo vse v Avstriji, ravno tako na slabem pa tudi nismo. Oni so se pritoževali nad protestantsko prusko vlado, pravili, kako da so l. 1866 simpatizovali z Avstriji; ne boje se pa vlade prav nič, ker imajo svoj centrum, ki takoj pove vladi, kar ji gre. Ponosni so na centrum, in to po pravici. 100—105 poslancev, ki so vsi voljeni na katoliški program, in ki se potegujejo za enakopravnost katolikov s protestanti z vso odločnostjo, to ni karsibodi. Pritoževali so se nad cesarico, ki je strastna luteranka; cesarja pa imajo radi, ker je tako samostojen in odločen. O Bismarku so dejali, da je bil sicer velik državnik, a da katoliki nimajo povoda slaviti ga. To prepuste radi protestantom in pa avstrijskim hajlovcem. Če so slučajno na kakem zborovanju, kjer se upije Bismarku »hurra« in »hoche«, se katoliki ne vzdignejo, temveč mirno in tiho obsede.

(Dalje prih.)

— to bo najbrže pot, po kateri bodo šli naši poslanci.

Na pragu parlamenta.

Drugi teden torej se snidejo državni poslanci. Ali na delo ali na boj? To je vprašanje, s katerim se bavijo vsi slojevi od najnižjega delavca gori do prve ekscelence. Stranke štejejo svoje glasove, iščejo svojih zaveznikov, snujejo se razne večine, sestavljajo nova mogoča ministerstva. To so posledice volivne mrzlice, strastnega boja, razpaljenih živcev. Najponosneje dvigajo svoje glave nemški radikalci, ki se z bogatim plenom vračajo iz lovišč nemških liberalcev.

S »šufti« in »faloti« obkladajo vse, ki ne prisegajo na linski program, na Bismarckove tri lase in Odinovo brado. Schönerer razpošilja s svojega grada stroge ukaze in njegov tambor Wolf se zaklinja, da si odseka roko, ako mu boben iztrgajo iz rok. Nemški učenjaki so tudi že na jasnem, da imajo večino za nemški državni jezik, ako so pamet zapili Italijani, Rumuni in nekateri Poljaki. Kaj vse rodi divja fantazija!

Dr. Bärnreither, ki že uživa ministersko pokojnino, je v Pragi sladko in mehko govoril o novi koaliciji; njegov tovariš v klubu, grof Stürgkh pa, ki ni bil še minister, vari v graški kovačnici »nemško vzajemnost«. Ia kako pisana je ta nemška vzajemnost! Na čelu jej koraka v potu debelega svojega obraza Jurij Schönerer s svojo kohorto; za njo se vrsté nemški nacionalci, liberalci in socialci; kot zadnja straža sopihajo za njimi ustavoverni veleposestniki, kot pomočna četa hité v boj »za ljudska prava« rudeči soc. demokratje. To je pisana armada od vseh vetrov, ki hoče rešiti Avstrijo iz »slovanske povodnje«, potegniti državni voz iz blata. To bi bil krasen prizor, ko bi ti možje morali sestaviti novo ministerstvo. To bi se lasali in uhljali!

Kje je torej večina, s katero je mogoče vladati? Nikjer, ne na levi, ne na desni. Poglejmo! Vseh slovanskih poslancev, ki so vsaj v narodnostnem vprašanju edini proti prusakom, je 192; vseh Nemcev skupaj je 199, Italijanov je 19, Rumunov 5 in 10 socialnih demokratov, ki so pa brez narodne barve. Že te številke kažejo kričečo krivico sedanjega volivnega reda. Nemci štejejo le 33 odstotkov prebivalstva, a dobrih 46 odstotkov mandatov.

Če jemljemo v poštev »nemško vzajemnost«, ima leвица v najugodnejšem slučaju 160 članov. Ako bi vlada skušala zbrati vso desnico kot večino, godilo bi se jej kakor Tantalu, ki je stal v vodi pod obloženim drevesom ter umiral žeje in lakote. Večine torej ni in radovedni smo, kaj se skuha v politični retorti.

Kaj pa slavna vlada? Vleče na uho, od katere strani brije ostrejša sapa, kje se morda poraja obstrukcijska pošast. Šteje glasove na levi in desni ter sestavlja vabljiv načrt za novo zasedanje. Vladni organ pravi: Nova doba se prične, kakor običajno, s prestolnim govorom. Osnova je že gotova. Prestolni govor bode izražal nado, da se prične z delom, da se odstranijo splavi, katere je obstrukcija nanesla na državni tir. Do velike noči je treba končati adresno debato, rešiti vojaški kontingent, proračunski provizorij, voliti delegacijo, kvotno deputacijo in morda prerešeti še zakon o državni žganjarini.

Nato pridejo na vrsto ogerska nagodba, investicijski zakon, jezikovni zakon, trgovinske nagodbe itd. itd. Dela je torej čez mero, veliko vprašanje pa je, ali bode nova zbornica hotela delati. Kaj pa, če Schönererjev tambor začne zopet biti na boben in če Schönerer naredi križ čez vladni račun? Na pragu parlamenta sicer stojimo, a pred pragom stoji Sflinga.

Politični pregled.

V Ljubljani, 22. januarija.

Glasovi o položaju. Državni zbor je sklanen naj 31. januarija, le dober teden dnij nas še loči od onega dne, ko se snidejo poslanci na Dunaju v državni zboru, vendar še sedaj ni nobene jasnosti glede položaja. Razni listi ugibajo, kaj se zgodi in kako se ustvarijo parlamentarne zveze v novi zbor-

nici. Največ odmeva je našel glas konservativnega volivca v »Tir. Stimmen«, ki pravi mej drugim: Nekateri svetujejo kat. ljudski stranki, naj v bodoče bolj povdarja narodnostni moment; krščansko-socialni listi svetujejo, naj se bolj naglašá antisemitsko stališče. Meni se pa zdi, da je pametno edino le to le: Združenje vseh katoliških strank in utrditev pozicije. Tu se ne gre morda za spojitev katoliške ljudske s krščansko-socialno stranko in tudi ne za združenje čeških konservativnih veleposestnikov. Pač pa mislim tu le na katoliško stranko in centrum. Primerno ime za obe stranki skupaj se bo gotovo našlo in potem bo novi klub še močnejši, nego dosedanja katoliška ljudska stranka. — Te eventualnosti je omenjal tudi že sobotni »Vaterland«. — »Linzer Volksblatt« dokazuje potrebo združenja vseh gospodarskih strank, ki naj bi se ogibale vsake brezpotrebne napetosti v narodnostnem oziru. Od Mladočehov pričakuje, da jih je izučil popolni nevspeh zadnje obstrukcije, le nemška liberalna leвица bo brčkone zastavila vse sile, da s pomočjo radikalcev prepredi »posredovalno večino«. — Katere stranke naj bi pripadale tej skupini, poslanec v imenovanem listu ne pove. — Posebno nejasen je pa položaj glede krščanskih socialcev, o katerih nihče ne ve, kam se bodo nagnili. Nemški nacionalci izjavljajo, da jih ne marajo v svojo sredo, isto pa trdijo glasila kat. ljudske stranke. Bodo li res osamljeni?

Sostava parlamentarnih strank še ni tako definitivna, kakor so javili te dni razni liberalni listi. Pred vsem treba omeniti, da niti nemško liberalna stranka še nima zagotovila, da se je oklenejo vsi svobodomiselnici. Dunajski židje Kopp, Noske, Vogler in Wrabetz se bolj nagibajo k »liberalni ljudski stranki«, katero namerava poklicati v življenje Wrabetz in kateri bodo baje pristopili ostanki nekdanje slobodne nemške zveze in morda še drugi naprednjaki. — Razmere v nemški ljudski stranki in v Schönererjevski skupini so tudi še povsem nepojasnjene in gotovo je, da ne ostane pri sedanjem razmerju. — Dalje je tudi veliko nerešeno vprašanje, ostaneta li še nadalje ločena katoliška ljudska stranka in pa katoliški centrum, posebno sedaj, ko ni v prvi stranki dr. Ebenhocha — Češki agrarci ter češka delavska stranka bodo brčkone iskali tesneje zveze z Mladočehi. — Poslanec dr. Danielak, katerega mnogi prištevajo poljski ljudski stranki, bo brezdvomno pristopil poljskemu klubu, ki bo štel 61 članov. — Ravnotako je nespametno govoriti o jedinem italijanskem klubu. Poslanca Maffei in Delugan ne bota hotela z liberalci. — O definitivni sestavi parlamentarnih strank bo torej možno govoriti še le tedaj, ko bo zbran parlament in se vrše prve klubove seje.

Predsednika poslanski zbornici iščejo liberalni listi ter pridejo pri tem iskanju do zaključka, da bo novi predsednik na vsak način pripadal kaki levičarski stranki. Z imenom sedaj še niso prišli na dan. Dosedanji predsednik dr. Fuchs, pravijo, absolutno ne more biti predsednik v novi zbornici, ker ga menda ne marajo tudi njegovi somišljeniki. Razloge za to trditev so seveda pozabili navesti. Nekdanji predsednik dr. Kathrein je moral liberalcem že dati pismeno obvezo, da ne vsprejme tega mesta, sicer bi ne mogli tega trditi s tako gotovostjo. Poljaki imajo menda preveč bridkih izkušenj s svojimi predsedniki, da ne marajo nič čuti o predsedništvu. Preostaja torej le še najmočnejša levičarskih strank.

V francoski poslanski zbornici se je po načrtu včeraj nadaljevala glavna razprava o kongregacijskem zakonu. V debato poseže prvi glavni katoliški prvoboritelj grof de Mun, ki v zadnji seji ni mogel priti na vrsto. Za njim nastopi ministerski predsednik Waldeck-Rousseau. Odgovarjal mu bo vodja Melinistov Ribot, ki se bo izjavil proti zakonu. V taboru Melinistov je po poročilu liberalnih listov navstal nekak razpor in sicer v prilog vladnemu načrtu. Pravijo, da je Ribot z nekaterimi tovariši osamljen, ostali so indiferentni ali pa odobrujejo vladni korak. No, vkljub temu vlada še ne more veseliti se zmage nad »klerikalnim zmajem« in »mrtvo roko«.

Z angleško burskega bojišča. Najnovejše gibanje številnih burskih čet je pričalo Kitchenerja, da treba pričeti z resnim delom. Sklenil je torej, da se odpozovejo vse vojne moči iz notranjih delov Transvala in Oranje in koncentrirajo ob železniških zvezah, katerim preti največja nevarnost. Angleške čete so sedaj mej drugim ostavile Fauresmith, Jagersfontein, Hoopstadt in Bultfontein, Zeerust in Rustenburg sta pa itak večinoma vedno brez angleške posadke. Toda tudi ta novi način ne bo kmalu uničil Burov. Vseh napadenih železniških in brzojavnih prog ne morejo zastražiti, Buri se pa vedno prikazujejo le tam, kjer se jim ni bati premoči. Sploh pa sedaj Kitchener trdovratno molči o burskem gibanju. Zvedelo se je te dni le toliko, da so baje Buri pet dnij zaman oblegali Danielville in se potem brčkone z običajnimi velikimi izgubami vroili v Rutfontein. V vzhodnem delu Transvala ima Botha po angleških virih zbranih 6—8000 mož mej Pretorijo in Machadodorpom, Beyer se nahaja s svojimi 2000 možmi mej Bethelom in Carolino, Dewet je pa z armado 3000 Burov na potu v Ermelo. Angleži pričakujejo v kratkem odločivne bitke, ker menda mislijo, da so Buri res tako brezpametni, da bodo kje na odprtem mestu pričakovali svoje nasprotnike. Poveljnikom v Bloemfonteinu je imenovan polkovnik Tucker mesto obolelega Hunterja, general Clements pa v Pretoriji. Kitchener je baje sklenil, da v bodoče ne bo več pridrževal burskih ujetnikov.

Cerkveni letopis.

Catalogus F. F. Ordinis Minorum S. P. Francisci Capucinatorum Provinciae Styriae se zove knjižica, ki je ravnokar izšla iz Hilarijanske tiskarne v Gorici ter nam podaja natančno stan častitih kapucinov pokrajine štajerske.

Glavna skupščina (capitulum prov.) je lani v Celju dne 21. avgusta izvolila provincijalom (mag. provinc.) veleč. o. Edvarda Bervarja, rojenega v Rudolfovem dne 23. junija 1853, redovnika od 28. junija 1883, posvečenega mašnika od 4. aprila 1886. Za njegove svetovalce (definitores) mu je odbrala č. oo.: Odilo Rifelj, Donat Zupančič, Albertus Mosselberger in Alfonz M. Vakselj; rimska čuvaja (Custodes gener.) sta pa prečast. oo. Konstantin Skodnik in dobroznani Friderik Inglič, edini dosluženi provincijal in subsenior prov. t. j. tovariš staroste te provincije.

Provincija, katero je na željo nadvojv. Ferdinanda II. leta 1600 v Gradcu ustanovil s. Lovrencij iz Brundizija, šteje sedaj 13 samostanov in 2 hospica, skupaj 15 naselbin, namreč: v graški škofiji 6 samostanov in 2 gostišči, v lavantinski samostan celjski, v ljubljanski 2 samostana; v škofiji Loki in na Krškem, v krški tudi dva: v Celovcu in Volfspergu, v goriški nadškofiji tudi dva, v Gorici in v Sv. Križu pri Ajdovščini.

V teh hišah deluje 70 patrov, 23 klerikov, 58 lajkov, torej skupaj 151 redovnikov sv. Frančiška.

Pred desetimi leti so imeli samo 13 samostanov s 65 patri, 20 kleriki in 58 lajki, torej le 143 udov. Da je v teh slabih časih število naselbin č. o. patrov in klerikov toliko poskočilo, je vesela prikazen, ki obeta ustanovam sv. Frančiška še lepšo bodočnost.

Vivat, crescat, floreat provincia Styriae.

Dopisi.

Iz Logatca, 10. januarija. (Naš liberalizem.) Naši liberalci hočejo, naj se naše verno slovensko ljudstvo uda brezverstvu in nenravnosti, da tako zgubi zadnjo in najmočnejšo moralno zaslombo in ga požrešni liberalizem tem načinom materijelno in duševno zasužnji. Ker se jim pa ponajveč duhovniki kot odkritosrčni, nesebični ljubitelji naroda ne marajo prodati za slepo orodje njihovih škodaželnih nakan, marveč ljudstvu odpirajo oči, da vidi pretečo nevarnost in se ji po možnosti za časa ustavi, zato tak strupen, nizkoten boj zoper duhovstvo, in naj si bode isto še bolj vneto v izvrševanju svojih dolžnosti in še bolj zavzeto za vseobčo korist svojega naroda. Kdor ne gre z liberalnimi lovci čez drn in strn, ta ni pri njih več pošten človek, on nima nič več možgan v glavi in, dási je bil poprej

morda hvaljen in priljubljen pri njih samih, njegova poprejšnja kvalifikacija rapidno pade takoj pod ničlo.

Tako delajo liberalni domišljavci povsod, kar najbolj pa še v Logatcu, kjer je obilo gnjilega in smradljivega liberalizma. Ondotno svečenitvo ni smelo mirno gledati, kako se dela z razširjanjem liberalnega volivnega katekizma in prigovarjanjem ter mnogovrstnim zasukavanjem po krčmah in v slučajnih sestankih propaganda za liberalno stvar, zato se je tudi ono ganilo. Ondotni kapelan je šel po posameznih vaseh ljudi opomnit na to, kar se namerava v liberalni peči speči, naj tedaj nikar ne gredo nekaterim, navlašč za liberalno agitacijo odbranim sladkobesednežem in posilidobrohotnežem v past. To pa je bilo že dovolj, da se je orakelj in ideal logaških liberalcev župan Mulley vzbudil iz svojih sladkih življenjskih sanj in izvolil po svojem občinskem tajniku ter učitelju Pinu pisati kapelanu pismo, ki kaže imenovanega moža ali raje pseudomoža belj slikovito, kakor bi ga pa zamogla kazati sto stranij debela knjiga, pisana o njegovi osebnosti. Dobesedno se pismo glasi:

Častiti gospod kaplan! Zvedel sem, da se Vi z nepotrebno agitacijo za državnozbornskega kandidata dr. Ig. Žitnika po naši občini trudite. V interesu sporazumljenja, katerega je vedno odkrito kazala občina dolenje-logaška nasproti prečastiti duhovščini, kakor tudi občnega spoštovanja taiste, prosil bi Vas, da to brezvspešno agitacijo opustite, ker mi bi bilo jako neljubo, to delovanje z vsem mi v to svrhu pripuščajučimi (originalno) sredstvi preprečiti, ter z vso eneržijo proti tej agitaciji nastopiti. Nadejaje se, da boste upoštevali v interesu dobrega dosedanjega sporazumljenja in nasprotnega spoštovanja ta moj odkritosrčni nasvet bilježim — z odličnim spoštovanjem udani Mulley. — Dol. Logatec, 22. novembra 1900.

Ko je to epohalno pismo dal pisati, je slavni zapovednik menda pozabil v svojem »nasprotnem spoštovanju« s prečastito duhovščino, da leži Logatec še v prosti Avstriji, kjer je vsakemu, tudi najpriprostejšemu človeku postavno dovoljeno, pečati se z agitacijo, in če vsem, gotovo tudi kakemu logaškemu kapelanu, ki se, vstopajoč v duhovno semenišče, ni odpovedal svojim državljanskim pravicam. Pa vendar, čudi se svet in zgražaj se nad duhovsko nepokorščino! »Vsemogočni« Mulley, župan, c. kr. poštar, lovec, predsednik olupševalnega društva v Dol. Logatcu, veli ali vsaj želi, in nesrečni kapelan si še upa naprej svojo pot hoditi! Kje je vendar župan Mulleyeva energija? Morda se je v preveliki gorečnosti raztopila, ali pa kaže svojo energijo kot strašilo političnim otrokom?! Pa čakaj malo, kmalu se boš skrtil v kot borni kapelan! V »Slov. Narod« te denemo. Da pa ne padeš takoj od strahu in groze v nezavest ali te celo ne zadene mrtvoud, zato se te dotaknemo najprvo samo z omelom, ker boš morda ozdravljen, če ti le prah obrišemo raz oči.

Zato piše »Slov. Narod«, o katerem se je isti Mulley sam izrazil, da piše presurovo, v št. 282.: »Iz Logatca, 5. decembra. Tudi naš gospod kapelan je ubral agitacijsko struno itd. Obžalovanja in pomilovanja vredni kapelan logaški, spominjaj se sedaj nekoliko nazaj, ko so se ti še iz Logatca priznavali v »Slov. Narodu« častni naslovi: »gospod«, »mož«, »prijatelj«, »da bo užival vsled svojega finega in v resnici taktnega nastopa pri vseh vaščanih brez izjeme, v Gorenjem in Dolenjem Logatcu, vsestranske simpatije«. Ali te nič ne mika nazaj v one zlate čase? Mar bi bil raje pustil »opolzko pot politike — ker je popolnoma brezvspešna«. Saj so ti povedali liberalni gospodje v »Slov. Narodu«: »Logatčani smo prav verni kristijanje, kljub temu, da bodemo vsi liberalno volili.«

No, če je 64=0, 29=0, 49=0, 13=0, potem so res volili vsi liberalno! Ker pa vedo tudi liberalci, da ni temu tako, in ker poznajo predobro od njih prikrivano fakično politično mišljenje ljudstva, zato je pri njih taka pasja jezica.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 22. januarija.

C. kr. kmetijska družba. Od raznih strani nas vprašujejo udje c. kr. kmetijske

družbe, ali naj sedaj izstopijo iz te družbe. Za sedaj ni vzroka za izstop. Družbo vodi gospod Povše, katerega oseba nam daje dovolj poročta. Sicer se pa pripravljajo ravno sedaj bistvene izpremembe v zastopstvu naših kmečkih interesov, in dobro je, če so naši somišljeniki ravno sedaj v družbi.

Javno predavanje. Opozarjamo, da bo jutri točno ob pol 8. uri zvečer v veliki dvorani „Katoliškega Doma“ predaval gosp. dr. Schweitzer o jožefinizmu. Vstop prost. K obilni udeležbi uljudno vabi — odbor „Slov. kršč. soc. zveze“.

Državni zbor se snide, kakor objavlja današnja „Wiener Ztg.“, dne 31. t. m.

Ljubljanski občinski svet ima, kakor smo poročali, danes izredno svojo sejo. Skoro gotovo bo danes še predsedoval agent Hribar in udeležili se bodo seje tudi še tisti ljudje, o katerih je upravno sodišče izreklo, da so nepostavno izvoljeni in da nimajo nobene pravice sedeti v ljubljanskem občinskem svetu. O ljudeh te vrste skoro ni mogoče kaj druzega pričakovati. Mi ne moremo nič proti temu, ako se strinjajo z njihovo častjo, da kot nepostavno izvoljeni občinski svetniki gredo sedeti in glasovati v obč. zastop, samo radi tega, ker se jim oficijelno še ni dostavilo razsodbe.

Med vsemi novo izvoljenimi poslanci v naši državni polovici ima dr. Šusteršič največ glasov in tudi največjo absolutno večino. To je sijajno zadoščanje za „Narodove“ napade in jasno kaže, kdo je najbolj sovraženi mož na Kranjskem.

Državna obrtna šola — v šentjakobskem okraju. Kakor čujemo, izjavila je kranjska hranilnica, da je pripravljena odstopiti Virantovo hišo in vrt za državno obrtno šolo. V ljubljanskem občinskem svetu je, kakor znano, na pritisk župana Hribarja, že sprejet predlog, da se šola gradi na Mirju. Tedaj ni v občinskem svetu nič pomagalo, da se je opozarjalo mestne očete, naj s sklepom še malo počakajo, da šentjakobčani res vse poskusijo za pridobitev obrtne šole njihovem okraju. Obveščati je morala Hribarjeva. Sedaj naj občinski svet dotični sklep in Hribarjeve predloge razveljavi, kajti jasno je, da bi bil šentjakobski okraj res silno oškodovan, ako bi ne imel vsaj državne obrtne šole. Na to bi lahko tudi gospodje v obč. svetu malo bolj mislili in o raznih predlogih skleпали z malo večjo treznostjo in malo manjšo površnostjo.

Kdo ima prav? »Učiteljski Tovariš« je ves besen, če mi rečemo kako besedo čez šolo, in vpije, da smo sovražniki omike, da izpodkopujemo ugled učiteljstva, da smo celo sovražniki cesarjevi, ker se upamo reči besedo čez zakon, ki je od cesarja potrjen itd. itd. Zadnji »Potopnik« pa piše o sedanjih vzgoji: »Ta pedagogika je kakor vstvarjena za šolske birokrate. Dosedanja pedagogika je enostranska, nepopolna, nedostatna, ne zadostuje nazorom o življenju posameznika kot člana družbene organizacije; je protisocialna, ne usposoblja gojenca za njegove bodoče zadače in je protihigijeniška, ker zapira gojenca v tesno, nezdravo šolsko sobano in ga sili tamkaj brez kretanja telesa preživeti dolge ure«. Naj vendar doženejo slavni pedagogi naši to vprašanje, ki spada v njihovo stroko, naj puste »farško gonjo«, ki se bore malo spodobiti izobražencu.

Umrla je v nedeljo na Proseku gospa Antonija Godina, soproga rodoljubnega posestnika Iv. Godine, sestra viteza Nabergoja. N. v m. p.!

Požar v Novem mestu. Prejeli smo danes popoldne sledeče brzoglavno poročilo: Včeraj ob 7. uri zvečer je začelo goriti v skednju nasproti kapitelju. Zgorelo je popolnoma 13 poslopij z vsemi stranskimi pripadninami, seno, drva, živež. Pod kapiteljsko streho je že jelo tleti, hlev so po silnem naporu oteli iz velike nevarnosti. Pri Slančevem hlevu so ogenj ustavili, tako da je odstranjena nevarnost za velik del mesta. Gasilci so še na pogorišču.

Nova volitev v krajni šolski svet na Igu se bo vršila zopet 24. t. m. na Igu. Pritožba zoper prvo nepostavno je pomagala. Vrli izanski nadučitelj je z usnarjem Martinom Zdravcem že mledoval

baje po izanski vasi za svoje privržence. Sv. Antona puščavnika dan sta oba imenovana moža priromala celo v Hamerstil. Hilf, was helfen kann; celo drugače mirni „foršt-majster“ je moral obljubiti, da se bo sam vdeležil in uplival na podrejene organe. Ako se to obistini, Vas g. Šavta zagotovimo, da je izanska „jaga“ Vam odklenkala. Kakor se posojuje, tako se vračuje. Na svidenje!

Umrl je 20. t. m. na Brodu fare Logaške 80 let stari mož, stare korenine in krščanske odločnosti, posestnik Jakob Rudolf. Ko je mož spoznal, zakaj se prav za prav gre pri volitvah poslancev, se je dal k volitvi peljati, da je oddal glas katoliškoro narodnemu poslancu dr. Ivan Šusteršiču. Pri volitvi v kmečki kuriji mu ni hotel dati nobeden konja in voza, zato je presil domače, naj mu voli naprežejo, da se bo mogel tudi te volitve vdeležiti. Taka odločnost zasluži javnega priznanja, in upamo, da mu bo tudi Bog bogato nagradil v večnosti, ker je tako nevstrašeno tudi javno pokazal svoje versko prepričanje. Počivaj v miru, blagi mož!

Ljubljanske novice. Volivcev išče sedaj skoro po vseh ljubljanskih gostilnah ob državnoborski volitvi v Ljubljani „enoglasno“ izvoljeni Ivan Kunčič. Sedaj je dobil zagotovilo, da so ga volili vsi ljubljanski napredni učitelji, pa tudi od drugod dobiva vedno več zagotovil, tako da mu postaja njegova „enoglasna“ izvolitev vedno bolj skrivnostna. Kunčič pravi, da bi moralo priti do ožje volitve mej njim in med Tavčarjem, ali pa vsaj mej njim in dr. Majaronom, ki je tudi dobil samo en glas. Kunčičevi brihtnosti se pozna, da je dosedaj vedno narodnonapredno volil, kakor je izjavil v „Narodu“, nikakor pa ne mislimo, da bi bil vsled slabe šale nekaterih narodnonaprednih volilcev, ki so ga pripravili do državnoborske kandidature, pripravena objekt za dr. Bleiweisa. Mož je namreč sedaj s čudovito duhovitostjo pojasnil, kaj je prav za prav mislil s topom proti megli. Kunčič pravi, da je mislil tedaj meglo na magistratu, o kateri nikdar ni mislil, da bo tako hitro razpoda. Pri Virantu tega ni hotel povedati, ker se je bal, da bo zaprt. Ko mu je včeraj neki magistratni uslužbenec ugovarjal, dejal mu je Kunčič, naj bo tiho, ker je »s špagozavezan v meglo.“ Kunčič pravi, da bi bil on kot župan za 1000 gld. cenjeji, samo, da bi potem lahko tudi naprej — vodo delal. Kunčič je včeraj v neko gostilno prinesel seboj klobaso in jo s slastjo jedel. Na očitjanje, da nosi seboj klobase, povedal je Kunčič, da se na ta način da šparati. Ko bi na magistratu tako šparali, pa bi ne imeli deficita. Tavčarjev Spickramar je nosil fižol v žepu, zakaj bi pa on klobas ne smel. Semintje vabijo Kunčiča ljudje, naj ne kupuje trboveljskega premoga, Kunčič pa pravi, da na magistratu narede res veliko „steinkohlno, samo za nič je“ in ker je Kunčič toliko pameten da na vsak poziv naprednih žejnih mož, naj plača kaj pijače, odgovarja: „No, dajte plačati, ga bom popil.“ mislimo, da je Kunčičev nastop kot kandidat silno prebrisan in da ni druzega nego reklama za njegov „steinkohlen.“ — Deputacija prstovoljnega gasilnega društva je včeraj čestitala društvenemu načelniku gospodu Vinku Zirnsteinu k njegovemu današnjemu imendanu.

Na včerajšnji semenj so prignali 1107 konj in volov, 271 krav in 59 telet. Z volmi je bila živahna kupčija.

Katoliško politično društvo v Konjicah, najstarejše svoje vrste, bo prihodnjo nedeljo ob 3. uri slavilo tridesetletnico svojega delovanja. Odlični govornik iz Maribora bo podal takrat natančen pregled o zadnjih državnoborskih volitvah, o žalostnih in veselih izkušnjah zadnjih mesecev. Volil se bo tudi društveni odbor za 31. društveno leto. Udom je dovoljeno, prijateljev tega društva pripeljati k zboru, ki utegne biti prav zanimiv.

Neveste, pazite na zdravje! S Keblja na Pohorju je šla one dni nedoletna kmečka hčerka s svojimi stariši in mladim brhkim ženinom s Trnja v Konjice ženitno pismo delat. Ker je bil tisti dan mrz posebno hud, se je bila sirota prehladila.

Predno so stariši spoznali nevarnost, je bilo že po vrli deklici. Namesto veselih godcev so ji mrtvaški zvonovi peli, namesto vriskajočih svatov, so plakajoči sorodniki jo spremljali, ne k altarju, marveč k črnemu grobu. Naj v miru počiva! Žalujemo ženinu pa naj Bog zaeli globoko rano!

Celovec broji sedaj 21.690 prebivalcev, pri zadnjem štetju l. 1890 jih je imel 17.690. Skupno z vojaštvom, katerega je sedaj v Celovcu 2876 mož, ima sedaj Celovec 24.566 prebivalcev. Hiš ima Celovec 1125.

Vrbako jezero je večinoma zamrznilo. Drsalci imajo mnogo zabave.

Sv. Gora pri Gorici pride zopet v last slovenske frančiškanske provincije sv. Križa. 28. jan. 1786 so oo. frančiškani morali zapustiti tamošnji samostan in slavno božjepotno cerkev prečiste D. M.; 5. febr. 1901, po preteku dolgih 115 let, se pa bodo zopet tja povrnili ter oskrbovali preslavno romarsko cerkev. To pomenljivo svečanost bo o ugodnem vremenu s svojo navzočnostjo počastil Nj. eminenca, prevzorni kardinal in kneznadškof goriški. Častilci M. B. so uljudno vabljeni se udeležiti te slovesnosti.

Postajališče Schrattenberg na progji Ponteba Amstetten se opusti z dnem 1. febr. za sklepno dobo zimskega voznega reda.

Hrvati na Reki. Na Reki je do 20 tisoč oseb, ki govore hrvatski, a vsi nočejo biti Hrvati. S takimi ljudmi seveda hrvatska stranka ne more iti v boj pri obč. volitvah. Temu vzrok je pomanjkanje hrvatskih šol. V soboto je vodja reških Hrvatov, Erazmo Barčić, povabil na posvetovanje več odličnih oseb, ali naj bi se udeležili bodočih obč. volitev. Sešlo se je okoli 50 rodoljubov raznih strank. Po daljšem stvarnem razgovoru so z večino sklenili, da se ne udeležijo volitev.

Amortizovane knjižice poštnohranilnične. Zavod k vsakemu računu mesečnemu, poštam razposlanemu, prilaga listo poštnohranilničnih knjižic, ki so bile vložnikom prišle v zgubo. Najnovejša »207. Liste« razkazuje 7.360 številke za knjige-vložnice, na katere se po poštah ne sme izplačevati nikakoršen znesek. Tekom meseca decembra so se 104 vložniki oglasili z naznanilom, da so prišli ob svojo knjižico. Med nesrečnimi vložniki jih je petero Slovencev, t. j. toliko varčevalcev, ki imajo knjižico z besedilom slovenskim, od teh je eno knjižico izdala pošta Trst 1, (vredna je 18 K), drugo Moškanjci, (25 K), tretjo Ivanjci, (Negova, 3 K), četrto Ljubljana 3, (5 K), peto Ljubljana 1, (12 K). Onesrečenci imajo postavno pravico do nove knjižice po vrsti dne 5., 17., 5., 27., 11. januarja letos. Po naših krajih se je po jedna knjižica z besedilom samonemškim zgubila v Šoštanji in v sosednjem Mislunji. Zадnje imenovana pošta ima čudno narobe-ime. Pečat je samonemški: »Missling in St. Leonhard«. Cerkevica »Sv. Lenard« stoji v okolici z imenom »Mislince«. Če pamet za to zna, sedaj pa naj sodi, da-li je »Mislince« v »Sv. Lenartu« ali je »Sv. Lenart« pri ali »v« Mislunji. Imenovana cerkevica je podružnica cerkvi-materi »pri Sv. Ilju pod Turjakom«. Tako se cerkev, oziroma tudi kraj uradno imenuje še dandanes. A kdo se sedaj zmeni za to, kje da stoji ali je stal grad »Turjak«! Danes bi pač sodilo, da take vrste krajev imenujemo po bližnjem mestu ali železnični postaji ali najbližji pošti. Sedaj bi torej lahko pisali: Sv. Ilj pri Slovenjgradcu. Namesto »Sv. Ilj pri Gradiču« bi danes rekli: »Sv. Ilj pri Velenju«. Podobno »Sv. Pavel pri Preboldu« (!) bi pač lahko bil »pri Celju« ali »v Savinjski dolini«, tudi »Sv. Jurij pod Taborom« bi postal »Sv. Jurij pri Žalcu« ali pri pošti, s katero je v zvezi pošta Jurjevska, ker je »pri Celju« še drugi »Sv. Jurij«, nadalje »Sv. Martin pri Šaleku«, ker o Šaleku skoro da ni več ne duha ne sluha, le nekoliko ostankov razvaline se se vidi ob cesti blizo cerkve »Sv. Martin pri Velenju« . . . No, no! Kam li vse znajo človeka spraviti amortizovane knjižice poštnohranilnične!

Verdi obolel. Iz Milana poročajo, da je komponist Verdi nevarno obolel.

Amerikanske novice. Dne 24. dec. zvečer je v Great-Fallsu Jakob Vrtin v pijanosti ustrelil svojega 21letnega sina Janeza. Oče Jakob, rodom Belokranjec, se je v Ame-

riko preselil l. 1881. — Dne 17. dec. je v Hibbingu umrl Nikolaj Oberman iz Belokrajine. — Na pašnikih blizo Wyominga so našle lopovi na konjih postrelili 2000 ovac. — Po nekaterih krajih so zadnje dni divjali grozni sneženi viharji.

Kaj pa pravi „inteligenca?“ Sobotni »Narod« je preveč lepega nagromadil v svoje korito. V listku so grozne stvari o »farjih«. List hoče, da bi njegova »intelig.« kar v »pregovorih« govorila o »farjih«, a dotični pouk je drž. pravdnik konfisciral. Iz korita se je vzdigal tolik smrad, da se mu je zdel nevaren za javno higijeno. A raztrosili so kljub konfiskaciji »Narod« ne le po mestu, ampak tudi po deželi. »Inteligenca« hoče žreti! — Ista »inteligenca«, ki hoče, da bi njej na ljubo naši poslanci vrgli krščanstvo iz kluba, piše o nas tako-le: »Slovenčev« popje so znoreli . . . duhovniški list za častikrajce. »Psi morajo od smeha crkati, če se jim pokaže škofov časopis«. »Taci oslarij, kakor jih je sklobasal »Slovenec«, že dolgo ni bilo čitati«, »grozovite budalosti«, »strahovite bedostoče«, »najnesramnejše izmišljotine«, »škofovi pisarji«. Vse te psovke zato, ker smo naznanili, da Hribar ni več župan! — »Narod« vedno piše, da samo liberalci vzdržujejo »Družbo sv. Cirila in Metoda«. Prosimo vodstvo, da enkrat odgovori na to! — »Gorica psuje«, »farovski podrepenik«, »dr. Brejc je razvneti koprolček katol. stranke«. »Za kat. zavode dajate samo še dutke in centezime!« »List tonzuriranih mazilencev«, »mlečozobno popče obritega obraza«, »mesečnonadahnjen klerikalni širokoustež«, »nesramne laži, škodoželjni napadi«. Logaški liberalci, »vneti za blagor ljudstva«, vzdihujejo: ko bi bila naša duhovnika taka, kot rajni Bergant! Rajnega Berganta so pa ravno tako trgali v »Narodu«, kakor sedanja dva! Logaški liberalci napovedujejo, da se bodo iz samega sovraštva do »klerikalcev« »peljali v pekel!« »Naše kaplanče«, »puhli pastirski list«, »ta suha«, »farovski nunci«, »klerikalna megla«, »smrdokavre«, »Jedet, jedet, sin Davidov!« O »Domoljubu« pišejo: »tisti od razzapnega katoliškega časopisja«, »ta sleparski list, glasilo kranjskih političnih rokovnjačev in tihotapev, katerega je najbrž pisala tolsta roka kakega mazeljenega čuka v črnem perju«, »Lažiljub«. »Katoliško sveto-hlinstvo«, »Žabničanje se ne boje, če kak župnik ali kaplan kihne«, »kaplan obširnega telesa«, »farovške pomivalke«. »Mariborska klika«, »hinavci!« »Narod« vedno v majhnih dozah dela apetit za pravoslovje. »Lahkoverni klerikalni svet«. Taki »inteligenci« na ljubo naj naši poslanci vržejo krščanstvo iz kluba? Ta »inteligenca« se naj ponuja ciganom, ne pa poštenim ljudem!

Društva.

(Družbi sv. Cirila in Metoda) so od 29. dec. m. l. do 18. jan. t. l. poslali prispevkov p. n. gosпода in društva: Podružnica za Zatičino Višnjo goro po Josipu Škufca 45-43 K in sicer: 28 K udnine, 5 K je daroval trgovec v Višnji gori Mihael Omahen, 12-43 K pa se je nabralo pri banketu 30. dec. povodom preselitve c. kr. uradov iz Zatičine v Višnjo goro. Podružnica za Škocijan (Kor.) 4 K; »Ormoška posojilnica« 40 K; upravništvo »Slov. Naroda« 56-44 K; podružnica za Litijo 16 K; moška podružnica v Krškem 50-60 K; župnik v Poljanah Jernej Ramoveš kot navadno edin plačnik poljanske podružnice iz svojega 40 K; podružnica za Konjice 6-50 K; odv. v Voloskem dr. Konrad Janežič 18 K za novo leto; ženska podružnica za Ročinj po po g. Alojziji Perše 40 K; Rudolf Kokalj iz Kranja 62 K odkupnine od novoletnih voščil, ki se je nabrala pri članih tamošnje moške podružnice in pri drugih rodoljubih. Avg. Stamear, uradnik »Slavije« v Ljubljani, 3 K; c. kr. poštar v Trojanah Fr. Konšek iz nabiralnika 5 K; g. Kristina Globočnikova za železnico 10 K mesto venca pok. učiteljici Ani Rekarjevi; podružnica za Vransko 15 K novoletnega darila; ženska podružnica za Ribnico po gospej Mariji Gruntarjevi 20 K; blagajnik izven akademiške podružnice v Gradcu Fr. Hrašovec 43 K; Stanko Peharc iz Stare Loke 57-60 K udnine; »Narodna čitalnica« v Ptuju na Silvestrov večer pri tomboli nabranih 15-54 K; podružnica za Sv. Ivan na Vrdeli pri Trstu po Ant. Trobec 100 K udnine in 200 K pokroviteljnine ondotnega konsumnega društva; ženska podružnica za Maribor po g. Ani Majcenovi 275-82 K; župnik v Zireh Jos. Vidmar 20 K; vesela družba na Brezjah po prof. dr. I. Janežič 2-40 K; M. Skale iz Konjic za slov.

šolo v Mariboru 3 K; ženska podružnica za Ajdovščino 160 K; izkupitek za družbine znake po podružnični prvomestnici g. Ivani Zupančičevi 500 K; g. Franja Mikel iz Postojne 4 K, ker njena dekla E. Č. ni okrasila po naročilu groba njenega soproga »Posojilnica« v Makolah 30 K; župnik Ml. Schmid dar Solčavskih Mohorjanov 16 K; kapelan pri Vel. nedelji Matija Eferl 2 K; »Prva dolenska posojilnica« v Metliki 20 K; »Posojilnica« na Dolu (Staj.) 10 K; c. kr. notar v Gor. Radgoni Oton Ploj 10 K, mesto venca pokoj. župniku Ant. Belšak; trvdka Iv. Perdan 400 K od užgalic; podružnica za Cerklje na Gorenjskem po vrhniškem lekarnarju Jak. Hočevnar 81 K; kapelan v Slov. Bistrici Iv. Nep. Grobelshek zbirke 15 K. Pošiljatelj je daroval 5 K, župnik Zdravko Mikuš in posestnik Matija Zupanc iz Št. Jurja ob j. ž. pa tudi po 5 K želeč, naj bi družba prospevala v novem stoletju in rešila obilo otrok mili domovini! Podružnica v Trziču po župniku Fr. Špendal 301 30 K.

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 22. jan. Včerajšnja ministerska seja se je pečala s sestavo cesarjevega prestolnega nagovora.

Dunaj, 22. jan. Štajerski deželni glavar grof Edmund Attems kandiduje za državnozborskega predsednika.

Dunaj, 22. jan. „Deutsches Montagsblatt“ javlja, da Wolf sploh še ni dobil vabila k ministerskemu predsedniku in da bi nihče ne ugovarjal, ako bi kak radikalen poslanec imel priliko Koerberju temeljito pojasniti stališče nemških radikalcev.

Dunaj, 22. jan. Cesar je podelil pruskemu vladnemu predsedniku v Oppeln, Pohl, red železne krone II. vrste, berlinskemu županu Kirshnerju komturni križ Fran Josipovega reda z zvezdo in poslancu Pensschmidtli in u red železne krone tretje vrste.

Dunaj, 22. januarija. Radi boleznj angleške kraljice je odpovedan današnji dvorni ples.

Dunaj, 22. januv. Dne 29. t. m. se vrši tu sestanek poslancev, ki so pristaši Rokitanskega, da osnujejo svoj državnozborski klub.

Trst, 22. jan. Primorski laški poslanci so imeli tu shod, na katerem so sklenili v drž. zboru zopet ustanoviti laški klub in one laške poslance, ki bi vsled političkih principov ne hoteli pristopiti klubu, povabiti, naj vstopijo kot gosti. Kot goste se bode v klub povabilo tudi srbske (!) zastopnike iz Dalmacije in Romunce.

Gradec, 22. jan. Tu se je ustrelil zagrebški vojaški poveljnik Henrik vitez Franz.

Linc, 22. jan. Dr. Kathrein je imel včeraj s poslanci katol. ljudske stranke tu pogovor o položaju v parlamentu.

Linc, 22. januarija. Vodja nemške ljudske stranke na Gor. Avstrijskem, dr. Beuerle, predlaga, naj avstrijski Nemci ustanove poseben izvrševalni odbor v obrambo svojih interesov.

Praga, 22. januv. Češki listi odločno pišejo proti grofu Attems in se

izjavljajo za kandidato dr. Fuchsa predsednikom drž. zbora.

Praga, 22. jan. Dr. Baxa kandiduje za drugi Klofačev mandat, katerega je Klofač odložil.

Konice, 22. januv. Vsled suma, da je umoril gimnazijca Wintra, je aretovan učitelj Weichel. Weichel je dobil baje Wintra v svoji hiši in ga vsled ljubosumnosti umoril.

Krakov, 22. jan. Rusinski listi odločno dementujejo vest, da bi poslanca Barwinski in Romaniczuk snovala skupen rusinski klub.

Lvov, 22. jan. Vsi opozicijski poljski poslanci se nameravajo združiti pod vodstvom poslanca Breiterja.

Budimpešta, 22. januarija. Mažarizacija družinskih imen se bo odslej tako olajšala, da bodo dotične vloge proste kolka.

Pariz, 22. jan. Pri nadaljni razpravi o kongregacijskem zakonu je zavračal grof de Mun trditve poročevalca Trouilleau - a, posebno še glede premoženja „mrtve roke“. Govornik izjavlja, da objavljeni statistički podatki niso resnični, ker cenijo premoženje kongregacij na jedno milijardo, a je v resnici vštete mnogo premoženja, ki ni last kongregacij. Grof de Mun očita ministerskemu predsedniku, da se je zbal groženj socialistov, spominja na številne zasluge, ki jih imajo kongregacije na daljnem vzhodu v korist Franciji, in apeluje na zbornico, naj odkloni vladni načrt. — Ministerski predsednik brani načrt rekoč, da je določen za vse zveze, za vse kongregacije, ki jih je ali jih bo še priznal zakon, da cerkev ni v nevarnosti in da hoče vlada s tem zakonom le zagotoviti mir v državi. — Zbornica je z 298 proti 226 glasovom sklenila, da se govor ministerskega predsednika afizira.

Bruselj, 22. januarija. Kralj je dobil vest od princa waleškega, da je še nekaj upanja, ohraniti angleško kraljico pri življenju. Kralj radi tega ni odpotoval v Osborne.

Osborne (Anglija), 22. jan. Glasom zdravniške izpovedi včeraj ob 5. uri popoldne se je stanje kraljice nekoliko zboljšalo. Zaužila je nekaj hrane in nekajurno spanje jo je pokrepčalo. Cesar Viljem in valeski princ vztrajata pri bolniški postelji.

London, 22. jan. (C. B.) Pri bolni kraljici ni bilo nocoj opolnoči nikake premembe. Ob 5. uri 30 min. položaj nespremenjeno skrajno kritičen. Ob 8. uri zjutraj znatno oslabljenje, bolezen postaja še nevarnejša.

Berolin, 22. januarija. Poslanec katol. centrauma Lieber je zopet nevarno obolel.

Stockholm, 22. januarija. Kralj je včeraj prevzel vladne posle.

London 22. januarija. Angleške čete so 20. t. m. brez odpora zasedle Solliken na severnem obrežju reke Gambia in ujele šest ustaških vodij.

London, 22. jan. Buri so vrgli s tira vlak na progi mej Balmoralom in

Bruggspruitom. Angleška vlada bode najela novega posojila v znesku 10 milijonov funtov šterlingov.

Umrlj so:
V hiralnici:
19. januarija. Mihael Skubic, gostac, 70 let, ostarelost.
V bolnišnici:
18. januarija. Marija Skledar, kajzarja hči, 3 leta, skarlatica.
19. januarija. Ivan Hudnik, sprevodnika sin, 4^{1/2} leta, skarlatica.

Cena žitu na dunajski borzi
dné 21 januarija 1901.
Za 50 kilogramov
Pšenica za pomlad . . . K 7-79 do K 7-80
Rž za pomlad . . . » 7-76 » » 7-77
Turšica za maj junij /01 » 5-31 » » 5-32
Oves za pomlad . . . » 6-36 » » 6-37

Meteorologično poročilo.
Višina nad morjem 306-2 m, srednji zračni tlak 736-0 mm.

čas	Stanje obzora	Temperatura v m. m.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah
21. 4. zveč	739-7	3-3	brezv.	del. oblac.		
22. 7. zjut.	743-5	-1-3	sl. jzab.	jasno	0-0	
2. popol.	744-6	5-3	sl. svzh.	oblačno		

Srednja včerajšnja temperatura 4-6 - normale: - 2-3

Luskinasto-oklopna barva
je uporabljiva za okrasje, preprečuje rjo, daje lep kovinasti lesk. Sosebno priporočljiva za prevlako predmetov, kateri trpe vsled vremena, n. pr. mostovi, železne konstrukcije, konstrukcije pod vodami, vrtno ograje, strešice nad prodajalniciami, shrabnice za plinove zvončke, železne predmete sploh itd. Edina prodaja za Kranjsko pri trvdki **BRATA EBERL v Ljubljani**, Franciškanske ulice. — Vnanja naročila proti povzetju.
Vzorci na zahtevo zastoj. 228 4 11-8

Občni zbor
okrajne posojilnice v mestu Kamnik
vršil se bode
na Svečnic dné 2. februvarija t. l.
ob 11. uri dopoldne
v uradnih prostorih.

Dnevni red:
1. Bilanca za leto 1900, oziroma potrditev računa in razdelitev čistega dobička.
2. Volitev 6 udov ravnateljstva, preglednika računov in njega namestnika.
3. Prememba pravil in posamezni nasveti.
Okrajna posojilnica v mestu Kamnik.
dné 20. januarija 1901. 60 1-1

Duhovski poslovnik,
all navod za razno uradno poslovanje v dušnem pastirstvu in za oskrbovanje cerkvenega in nadarbinskega premoženja. — Z raznimi obrabci in stvarnim kazalom. — Sestavlil Martin Poč. — Drugi, popravljeni natis.
Brožiran izvod knjige stane v „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani 4 krone, trdo vezan v pol. Sgrinu ali celoplastnu 5 K 20 h. Po pošti 30 h več.

Služba občinskega tajnika
z letno plačo 600 kron pri županstvu starološkem v Virmašah je oddati — Prošnje z dokazi zmožnosti in dozdanjega poslovanja je vložiti do 28 februvarija 1901 pri županstvu v Stari Loki.
Stara Loka, dné 12. januarija 1901.
62 1-1

Zahvala. 61 1-1
Za mnoge dokaze srčnega sočutja o nagli smrti ljubljene soproga, oziroma očeta
Jerneja Gerčar
čuva na južni železnici
kakor tudi za mnogobrojno udeležbo pri pogrebu dragega pokojnika, izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, posebno pa gg. pevcem železničarskega kluba, našo najtoplejšo zahvalo
globoko žalujoči ostali.
V Ljubljani, dne 22. januarija 1901.

Lekarna Piccoli, pri angelju.
Malinčev sirup
lekarnarja Piccoli-ja
v Ljubljani
se prireja kar najsrbneje iz dišečih gorskih malinovih jagod v srebrnem kotlu s pomočjo para in je torej najbolj čist izdelek nepresekne kakovosti ter naj se ne zamenjava z malinovim sokom, ki je v prodaji in je navadno umetno prirejen, imajoč v sebi zdravju škodljive snovi in baker.
Steklenica z 1 kilo vsebine, pasterizovana, velja K 1-30. Razpošilja se tudi v pletenih steklenicah po 10, 20 in 40 klgr. ter se 1 kilo zaračuna s K 1-10, 100 klgr. = 100 kron.
Pletena steklenica s 3 kilogr. vsebine pošlje se franco po vsi avstro-ogerski monarhiji proti povzetju s K 5-30. 589 29

Na račun se oddá pod zelo ugodnimi pogoji s 1. majem t. l. dobro znana
gostilna
v letovišču Laverca pri Ljubljani, poleg želez. postaje.
Izvrševanje obrta izročilo se bode le zanesljivi, prav pošteni in posebno v kuhinjski stroki zelo večji gostilničarki (vdovi ali samici) z dorastlo hčerko, oziroma s kako sorodnico, proti primerni kavciji.
Natančneje pozvé se pri posestniku in vinskem trgovcu **Karol Lenče-tu na Laverci.** 15 5

V najem se dá takoj
hišo z gospodarskim poslopjem, hlevom in ledenico, jako pripravno za gostilno in mesarjico. Hiša je pri cerkvi in prodajalni.
Več se izve pri načelnstvu kmetijskega društva v Leskovi nižje Ptuja. 35 3
Na prodaj sta
2 križeva pota
jeden za gld. 65.—, drugi za gld. 250.—
pri 16 12-5
FR. TOMAN-u,
podobarju in pozlatarju v Ljubljani, Valvazorjev trg št. 1.

Dunajska filialka
Hranilne vloge na knjižice s 4%.
Menjalnica, borzno posredovanje, posojila na vrednostne papirje, menični eskompt, vinkuliranje in razvinkuliranje obligacij.
Živnostenská banka
na Dunaju, I., Herrengasse 12.
Glavnice v akcijah 20,000.000 K.
Reservni zaklad nad 7,500.000 K.
Centrala v Pragi.
Podružnice v Brnu, Plznju, Budějovicah, Pardubicah, Taboru, Benešavi, Iglavi, Moravski Ostravi.

Dunajska borza.

Dné 22. januarija.		Dné 21. januarija.		Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878		Salmove srečke, 40 gld.	
Skupni državni dolg v notah	98-25	20 mark	23-53	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	106-—	St. Genois srečke, 40 gld.	180-—
Skupni državni dolg v srebru	98-10	20 frankov (napoleonodor)	19-16 1/2	Priporitetne obveznice državne železnice	93-90	Waldsteinove srečke, 20 gld.	201-—
Avstrijska zlata renta 4%	117-35	Italijanski bankovci	90-50	„ „ južne železnice 3%	429-—	Ljubljanske srečke	58-—
Avstrijska kronska renta 4% (200 kron)	98-25	C. kr. cekini	11-34	„ „ južne železnice 5%	341-80	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	267-50
Ogerska zlata renta 4%	117-—			„ „ dolenskih železnic 4%	120-50	Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	6205-—
Ogerska kronska renta 4% (200)	92-15			Kreditne srečke, 100 gld.	387-—	Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	822-—
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1701-—			4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	258-—	Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	109-50
Kreditne delnice, 180 gld.	662-—			Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	47-50	Splošna avstrijska stavbinska družba	146-—
London vista	240-55			Ogerskega	23-—	Montanska družba avstr. plan.	425-75
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	117-60			Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gld.	14-15	Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	448-—
				Rudolfove srečke, 10 gld.	60-—	Papirnih rubljev 100	254-—

„MERCUR“
Menjalnična delniška družba
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.
Izdajatelj: Dr. Evgen Lampe. Odgovorni vrednik: Ivan Rakovec. Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.